

Hermånger och Jättendahl Sochner

d. 14 och 15 Maj A:o 1688.

Nämnden.

Lars Erþon i Honik, Olof Erþon i Bärsta,
Larþ Erþon i Skarftiär, Anders Perþon ibid,
Mårten Perþon i Wattrång, Jon Anderþon i Swijdia,
Olof Anderþon i Elfsta, Anders Perþon ibid,
Jon Perþon i Dwästa, Per Perþon i Bärling,
Erich Ingemarþon i Hällan och Lars Anderþon i Linsta.

W:tt Lennart Rothof på sin **Swägerskas Jungfru Brita Behms** wägnar, insinuerade en klageskrift huru såsom bem:te deþ Swägerska Jungfru Brita Behm omildt och ochristeligen är blifwen d. 18 Martij sidstledne på Kyrkiowägen læderat medh skamlöse ordh och dårachtig önskan af **Nilþ Erþons i Edsätter Hustru Gölug Jonþdotter**, Att nembligen så många dieflar måtte wara uthj hennes ögon som nockorene wore på hennes taftzhufwe. Nils Erþon i Edsätter och hans **Moder Hustru Brita** kallat henne d. 5 Majj högfärdig, hollet henne för paþelig Jungfru som löper med sine lögnare bref och wijst henne medh skamlige åthbörder och hotelser åth Helfwetet; Och äntå Nils Erþon i förstonne ständigt påstod att deþ Hustru Gölug aldrig sådant sagdt, dher till och hon som nu sängliggiande ähr efter barnsbörden emoth Mannens tillfrågan aldeles skall nekat hafwa, men tå wittnen **Hustru Cicilia Larþdotter och Maria Noesdotter** blefwe påropade, och wille tryggert afläggia sine Edher, att således wore uthsagdt, badh Nilþ Erþon tienstl. Rätten att hwad han, hans Hustru och Moder af oförstånd och dårachtigheet önskat, och henne Jungfru Brita påfördt, måtte icke warda på det högsta skärpat, han wille nu gerna bedias före hoos Jungfru Brita som ähr Injurierat; Afbediandes att wittnen icke måtte afläggia Edhen; Hwarföre Rätten och gaf honom tillstånd att med böhn infinna sig hoos mehrbem:te Jungfru Brita, hwar till hon och af hans böhn och fleres Intercessioner låtet sig blidka att hon högsta Rätten icke påstådt, som **Bruksbokhållaren W:tt Rolof Mackie** och **Wällärde H. Peder Ruth** wiste betyga; Fördenskuld efter Nämndens enhällige betänkande war sålunda Rättens domb att Nils Erþon både för sin egen obetänksamheet, deþ Hustrus dårachtige önskan och skamfulla ord, så wäl som Modrens Hust: Brita Erþdotters oförstånd skulle böta i ett för alt 40 m:r Sm:t eller derföre plichta medh Kropp, hwilket arbitral straff wardt ålagdt i anledning af 665 åhrs Placat om Edher och Sabbatsbrott, som elliest att dhe efter lagh för förwijtelse plichta bordhe, deþ uthan blef Nils Erþ Hustru, tå hon till hällsan kommer, remitterat under Kyrkione Rättens Correction, att för sin ochristelige och dårachtige önskan få sin tillbörlige näpst; Och Jungfru Brita Behm såþom sig Sachtmodigt och ährbart förehollet, skall må till sin heder och ährlige Namn aldeles wara oförkränkt.

Så wijda **Erich Ingemarþon i Hällan** och **Jon Perþon i Dwästa** waret ordsaken till en stoor oreeda som ähr opkommen om **Jönþ Erþ** hemman i **Frösten** och deþ beboende, ty hafwa dhe således öfwerens kommet med **Länsman Hans Anderþon i Röde** och **Gnarp Sochn**, som borde för sin Hustrus ägande rätt till

Frösten hafwa disposition om bem:te hemman, och **Jon Perþon i Åå** som uthlagdt för hemmanets skuldh till 45 P:r på det **Broderen Anders Jonþon** skulle få bruka hemmanet såsom en Landbonde, att tå dhe förnöija Jon Perþon i Åå innom MichellþMeþodag nästkommande dhe 36 P:r som af honom uthlagde ähro i Chronones uthlagor skulle dhe der medh warda otilltalte; Men dhe Nijo P:r Hanþ Anderþon emothtaget och insatt hoos **Hustru Märet Jönþ Erþ**, må hon af hennes Egendomb uthsökia, emedan hon till **Wällärdhe H. Peder Jätte** samma 9 P:r betalt hafwer, så att Hanþ Anderþon bör Jon Perþon dhe 9 P:r tillstålla, och på Jöns Erþ andehl afräkna, som honom H. Peder skyldig waret och Hustron för sin afreesa betalt hafwer; Och må Hanþ Anderþon i Röde råda och disponera om hemmanet Frösten som der till på Hustruns wägnar ähr berättigat och gådt i godh för åhrlige Chronones uthlagor, som och gifwa **Hanþ Olofþon** tillståndh att Sää ofwanbem:te hemman i detta åhret emoth uthlagorne och all tunga som hemmanet bör uthstå.

Rådmannen i Hudwichswald W:tt Jon Olofþon läth till sin säkerheet opbiuda **Jönþ Erþ** hemman i **Frösten** emoth 245 P:r KoppM:t Prætension 3:die gången, der hoos wardt sagdt att oppå detta hemman Frösten skall ett fullkomligt Skuldregister opprättas och i Staden giöras anslag till en wiþ dag om samtlet. Creditorernes sammankomst.

Wällärde H. Peder Jätte som tillförende åbodt och brukat ofwanbe:te **Jönþ Erþ** hemman i **Frösten** på Landborätt begärade tiensteligen att han måtte få sitt förnöijande för det arbete och kostnadt han användt på besagde hemman emedan han det brukadhe, hwar på Rätten gaf till Swar att tå Gode Män pröfwat hwad kostnadt H. Peder giordt öfwer Kongl. Husesynsordningen, som föreskrifwer att en Landbonde skall holla tarfwelige Huus; Man- och Ladugården till wäggar och taak wijdh macht, täckia åth minstone Tiugu alna nytt taak åhrligen om så behof giörs, stängia 30 Fambnar nyan gärdslägårdh, dijka 40 Fampnar nytt dijke, och der 200 Humblestänger intet funnes wijd gården skulle 40 stänger åhrligen tillföras till deþ föreskrefne talet blefwe opfylt, och hwad mehra som Kongl. Husesynsordningen wijdlyftigare inneholler. Hafwer H. Peder mehra præsterat, bör honom Refusion efter 4 mätesmanna ordom, nembligen **Jon Perþons i Dwästa, Anders Perþons i Elfwesta, Lars Anderþons i Linsta och Olof Anderþons i Elfwesta**, som efter begge parternes eget åskande blefwe tillordnadhe Synings- och pröfningsmän på samma hemman.

Efter handsträckning har allenast **Kellbiör Haraldþon** att fordra af **Lars Anderþon i Linsta** 12 P:r KoppM:t, ehuruwål han förbe:te Kiälbiör prætenderade 27 P:r af Rotan för wällgoda och resterande Trijdiemans leega ifrå 675 doch blefwe dhe här medh wänligen åthskildhe.

Oppå **Anderþ Jonþ i Linsta** tienstl. förfrågan till Rätten, om honom skulle wara tillåtet att få igenlösa dhen Jordäga, som i deþ **Farfaders Erich Jonþons** tijdh ifrå Linsta och under Frösten hemmanet, som hans **Faderbroder Jönþ Erþon** åbodt, kommen och lagdh ähr, efter Faderfadren wille att hans Söner, som bodde på Linsta och be:te Frösten hemmanen, skulle hafwa lijka stoor skatt och Jordeägor. Dher på gaf Rätten sådant swar, att såþom Skatten ähr tillijka medh ägorne emellan Linsta och Fröstens hemmanet iänkade, och det öfwer 60 åhr oqwaldt ståndit och hwarthera hemmanet med sin skatt opfördt i Jordeboken, kunde

HäradsRätten sådant icke tillåta, så i anseendhe till dhen stoorå oreeda och irring som mångestådes opkomma skulle om så gammal och Föråldrarnes i wåhlmachten gjorde förordning brytas skulle, som elliest, att det icke afgår för Kongl. Maj:tt och Chronan i någon måtto; Men skulle mehrbem:te Jönß Erßons hemman i Frösten sällias till någon obördig, kan Anders Jonßon fram för en oskyldh hela hemmanet inlösa.

Alldenstund det en och annan gång åhr klagat öfwer Elfsta och Nybo Grannarne som åga sine hagstooder i Tinnermyra att dhe sine Hagar icke fårdige holla och opstångia; Fördenskuld wardt 2 P:r Sm:tz wijthe uthsatt af Rätten att dher bem:te Grannar innom 14 dagar icke opprätta sine Gårdslegårdar, skole dhe wara faldne till ofwansatte wijthe åth Kyrkian i Jättendahl.

Jon Olofßon i Råsta efter Stembning Kårade till **Lars Nilßon i Bårsta** angående 3 måhl Jord dhe sin emellan bytet hafwa, williandes att Lars Nilßon må nu byta igen eller låta bytet blifwa ståndigt och fast Ewårdeligen; Men Lars Nilßon begåradhe att Jon Olofßon wille beholla dhe 3 måhl Jord han sig tillbytt, till deß han kan få lägenheet att inlösa dhen Jord wijd Holm ligger, Och altså tillstades Jon Olofßon att läggia bruuk på dhe 3 måhl Jord som han handfånget hafwer och kostnaden bör efter Måtesmanna ordom af Lars Nilßon wedergållas, tå Jon Olofßon får sine gamble ågor igen.

Handelsmannen i Stockholm Sig:r Johan Lohe læth genom sin betiente **Nils Erßon Psilander** opbiuda Ströms Bruuk medh Maas Ugnen i Gnarp och alle Appertinentier, 3:die gången, med den Cautel att ingen hådan efter må honom uthj sin Lagwardhe Hypotech Præjudicera, doch att dhe Omyndigas rätt blifwer förbehollen.

Dhen Tolfmanna uthHärads Syyn som å sidste Tinget ifrå Rogsta och Gnarp Sochnar förordnat war, och ånnu för Såddestijden skull icke gången åhr, emellan **Olof Jonßon och Anders Kielßon i Konggård** skall 14 dagar efter detta datum werkeligen anställas.

Ehuruwål att **W:tt Rolof Mackie** opå **Högwålborne H. Vice Gouverneurens H. Åke Ulfsparres** Ordre af d. 26 Martij sidstledne till **Håradshöfdingen Erich Nerbelium** fått Citation af d. 28 passato till **BruksFörwaldtaren Wålb:de Jacob Hellman** och **Lennart Rothof**, att wijdh detta Tinget stå honom Machie till Swars opå den inlaga af 7 Momenter som han på Tinget d. 27 Junij 687 uti Rätten insinuerade emoth ofwanbe:te Hellman och Rothof, hwar på HäradsRätten tå intet kunde saken med definitive domb afhielpa, alldenstund Hellman exciperade emoth dhen 3:die puncten angående Macheis prætention om betalningen för deß faste egendomb, som under bruket lagd åhr, att han inthet kunde dher till swara, helst emedan dhe myndige Interessenterne intet wore Citerade, icke war han af dhem Fullmechtigat, eij eller kundhe han dhe omyndigas partes antaga, efter han icke war dheras Förmyndare, fast han bemödde sig alle dhe 7 Momenter förklara; Så inkom likwål Hellman som siuk och sängliggiande åhr, å detta Tinget med sin skriftelige förklaring emoth alle Machies förr inlagde beswårspuncter, refererandes sig opå dhe Documenter som uti hans sidste inlaga blefwe alligerade, att Rätten hade kunnat der å med domb sig förklara om han kunnat wara sielf tillstades, emedan Machei sin senare och å detta Tinget insinuerade libell

annorledes formerat än deß förre inlagu innehåller: Men Rothof fast han sig efter Citation instälte, undandrog sig skrifteligen att Contestera litem med Machei, efter hans Swåger dhe myndige inthet blifwet Citerade, och han icke ähr deras Fullmechtige, icke eller ähre dhe omyndigas Förmyndare tillstädes, dhem han namngifwer, uthan protesterade emoth Mons:r Machie på expenser, hinder och skadestånd, så för Kongl. Maj:tz Interesse, som Bruks Interessenternes, som af Macheis förehafwande tillskyndas kan, men om dhe 1:sta och 7:de puncterne, angående Löhnen och Fähuuset föregifwer Rothof wara Hellmans enskijlte saak som nu skall afgjöras.

Machei begärade tienstl. att Rätten wille gifwa sitt skriftelige Swar så opå deß Inlagu som Högwälborne H. Vice Gouvernuerens Ordre inläggandes dher hoos nu warande **Högwälborne H. General Majorens och Gouverneurens H. Otto Vellingks** bref till **Bruks Förwaldtaren Wälb:de Jacob Hellman** af d. 9 Aprilis 688 hwaruthinnan Hans Excell:tz gör admonition till Hellman, att han intet åwärkar dhen skog som hörer honom Machie till, ej eller tillgriper dhen i behold befinnande Stafrums weedh, förr än lagl:n blijr determinerat både om skog och deß wärdhe med det som der af flyter och betalningen der efter præsterat ähr.

Rothof swarade munteligen som han och i sin exception indrager att **Machei** tillförende fått Rättens domb att med laga Syyn bewijsa sin egendomb i skogen, och huru mycket för honom der af borthugget ähr att bruket må wetta hwad honom i betalning kunnat tilläggias, hwilken Syyn ännu icke gången ähr.

Men när Rätten hade igenom läset **Macheis** Inlagu och **Hellman** der öfwer giordhe förklarning och befann att parterne intet blifwet Communicerade förr än på förste dagen af detta Tinget, hwad som Machei annorledes nu än å förre Tinget moverat, såsom det att Machei will att Hellman må med sin Eedh betyga att han icke samtycht till 750 P:r åhrlig löhn, det han Machei will både inlösa dhen till bruket försålde Sågen för 180 P:r, Jämbwähl och till Hellman försålde Linsta lotten för 300 P:r, Dy har Hellman intet kunnat dher till skrifteligen swara, icke eller ähr han så valliant att han för Rätten kan sistas; Fördenskuldh och Rätten, efter vitium fans in processu, icke kunde saken denne gången till dombs optaga, ty uthj Högwälborne H. Vice Gouverneurens ordre af d. 26 Martij 688, blifwer Häradshöfdingen pålagd, att uppå Macheis anfordran lagligen Citera Interessenterne 1:ta, 2:ra och 3:die gången, och dher dhe utheblifwa förfara med domb efter Lag: Men så wijda Jag **Erich Nerbelius** intet fick part af wälb:te ordre förr än den 28 Aprilis, kunde Jag icke eller Interessenterne citera till detta Tinget, som förr war determinerat, icke eller har Jag förr än nu wijd detta Tinget förnummet att de omyndige barnen fådt Förmyndare, den ene i Söderhambn, den andre i Gäfle boendes, Hellman nu siuk och frånwarande, och **Rothof** icke kunde sig Sufficient att antaga dhe ostämbde myndigas målsägande rätt: hwarföre och Rätten stadnade dher wijdh, att Bokhollaren Machei låter alle Interessenterne i laga tijdh få stämning till näste Ting, uthj hwilken stämning alle deß beswär böre opsättias och communiceras, på det dhe icke måge förebäre sig icke fådt wetta till hwad dhe swara skole, I medlertijdh kan Machei, efter Rättens förre uthsagu, med laga Syyn bewijsa sin ägande rätt till land och wattn wijdh bruket, och hwad af skogen på deß portion kan hugget wara; Försäkrandes Rätten honom Machei fram för andre Creditorer af sin långlige vigilance, att blifwa förhulpen till hwad honom lagligen kan tillehrkändt warda.

Mons:r Hellbohm presenterade en Obligation af **Bruksförvaltaren Wälb:de Jacob Hellman** på 1728 P:r 24 öre d. 31 Octob: 687 uthgifwen till **Bruksförvaltaren Wälb:de Månß Christierßon** der å efter **Sohnens Mons:r Magni Christiernijns** bref d. 18 Martij 688 bör afdragas för Smedhen Johan Martin 150 P:r Koppm:t begärandes der på Intechningh uthj Protocollen, Men efter hela Ströms bruk medh alle deß appertinentier och Maaß-Ugnen i Gnarp äre före Hypothicerade, **HandelsMannen i Stockholm Sig:r Johan Lohe** och allaredo 3 gången opbiudne lærer Egendomen till äfwentyrs icke wijdare förslå icke eller anstår Rätten att præjudicera H. Lohe uthj deß vigilerade panträttigheet som efter vigilerat skuldh ultimo Augusti 687 hawfer att fordra 3900 P:r Koppm:tz Capital och 8 pro Centum efter klare Obligationer och föreskrifningar äntå att Kongl. Maj:tt sedermera Nådigst behagat göra moderation om Interresset. Icke deß mindre såßom H. Hellman sielf i sin Obligation gifwet Anledningh att H. Månß Christierßon skulle blifwa betalt af dhen prætension på 7000 P:r Sm:t H. Hellman hoos Chronan underdånigst hafwer att förmoda, Altså kan H. Måns Christierßon för sin skuldfordran efter klar Obligation sedan dhe 150 P:r afdragne ähre göra underdånigh ansökningh att så mycket af H. Hellmans prætension, när den uthfaller må kunna till H. Måns Christierßons förnöijande Seqvestrerat wardha.

Borgmästaren i Hernösand Wälb:de Olof Abrahamßon Gene begärte genom sin Skrifwelse in Aprili 688 intekning i protocollo opå försträckt gods och penningar till Ströms bruk, efter **Wälb:de Jacob Hellmans** egen Revers af d. 30 Sept. 682 på 986 P:r 18 öre Km:t och sedan för optaget gods 683 och 684 ähr Hellman blifwen skyldig en post penningar att Saldo blifwer 1605 P:r 13 öre som han Borgmästar Gene har att fordra och i protocollen blef anteknat, Borgmästaren till försäkring om sin betalning emoth giordh försträckning till bruket 682, 683 och 684 emedan gälden giord ähr förr än bruket till **Sig:r Johan Lohe** blef Hypoticerat.

Efter **Vice Gouverneurens Högwälborne H. Åke Ulfsparres** ordre till **Befallningsman Wälb:de Johan Broman**, tillspordes **Olof Jonßon i Konsgården** om han som uthlofwat 14 lb Siälespeck i taxa för Jättes Hollmarne, skall kunna få löfte derföre, hwar till Olof Jonßon swarade sig icke kunnat få någon inSochnes som går i löfte för sig uthan förmenar sig skola finna andra wägar och medell, att få emoth 14 lb Siälespecks taxa allena beholla förbe:te Hollmar uthan andras intrång; Sochnemännen wille icke hindra honom dheruthinnan allenast förbeholla dhe sig den gamble uhråldrige frijheeten dhe haft att fiskia wijd mehrbem:te Jättes Hollmarne, efter dhe åhrligen gifwa båtströmmingstaxa till Chronan, williandes Sochnen som de och underdånigst förmoda icke swara till den last, som der af nu och framdeles flyta torde, alldenstund han Olof Jonßon ähr en fattig karl och skyldig på Chronones uthlagor, elliest hafwer tillförende aldrig så stoor taxa uthj sielfwe persedelen kunnat uthgiöras, den tijden Siälerodden ijdkaades; Olof Jonßon som tillstod sig 686 och 687 nyttiat oftabe:te Hollmar för muhlbeten skuld, förmantes att clarera på dhe 2:ne åhren efter 14 lb Siälespeck om åhret i föllie af Wälb:te H. Vice Gouverneurens ordre. Olof Jonßon blef och nu påmint och tillhollen att betala här efter dhe 6 lb Siälespeck som han på Höstetinget i Gnarp för Öhn Gran lofwade med twenne andre sine wederlagsmän åhrligen att uthgiöra.